

Arkivsaknr:	2018/415
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Svanhild Lind

Saksgang

Plan og eiendomsutvalget
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

09.10.2018
18.10.2018
01.11.2018

Strategiplan Mineralnæringen i Salten 2017-2027

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Gildeskål kommune slutter seg til Strategiplan Mineralnæringen i Salten 2017-2027.
2. Eventuelle organisatoriske og økonomiske konsekvenser for Gildeskål Kommune legges fram i egen sak i kommunestyret.
3. De strategiske satsingsområdene legges til grunn som en del av kommunens næringsplan.

Vedlegg

- 1 Strategiplan Mineralnæringen i Salten 09.04.2018

Bakgrunn for saken:

Som en del av det treårige Byregionprosjektet Fase 2 for Salten, er et av mandatene at det skal leveres et forslag til en strategiplan for mineralnæringen i Salten.

Arbeidsgruppen for denne planen har vært næringsnettverket i Salten og styringsgruppen er rådmannsutvalget i Salten.

I tillegg har en faggruppe med aktører fra næringsliv, og universitet deltatt aktivt i arbeidet.

Planen skal være et felles arbeidsredskap for kommunenes tilrettelegging for næringsarbeid innen mineralnæringen i Salten.

Målet for arbeidet har vært å se på den tilrettelegging som kommunene i Salten bør jobbe med for at mineralnæringen skal kunne utvikles på en bærekraftig måte og bidra til økt verdiskaping, økte ringvirkninger og økt sysselsetting i Salten.

Det foreslås en strategisk plan for de kommende ti årene- fra 2017–2027. Dette vurderes som et første steg i et arbeid som ligger foran kommunene – derfor er det også pekt på flere områder som bør utredes videre for å oppnå økt verdiskaping og økt sysselsetting i Salten.

For at verdiskaping og de gode ringvirkningene av mineralnæringen skal kunne øke, har næringen behov for at kommunene samhandler innen områdene Næringsutvikling – infrastruktur -samferdsel og arealplanlegging.

Utviklingsprogrammet for byregioner fase 2 er et samarbeidsprosjekt mellom kommunene i Salten, næringslivet i Salten og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Prosjekteier: Bodø Kommune sammen med kommunene Hamarøy, Steigen, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy.

Godkjent av prosjekteier: 14. 08.2015

Budsjettramme: NOK 6 000 000,

Oppstart: 16.11.2015

Antatt sluttdato: 15.11.2018

Hensikten er økt vekst i hele regionen gjennom aktivt nærings samarbeid i Salten. Bakgrunn er funn i fase 1 i prosjektet.

Dette prosjektet er vedtatt i alle Saltenkommunene;
Bodø Kommune PS-sak 15/37 møtedato 22.04.2015
Fauske Kommune PS-sak 003/15 møtedato 03.02.2015
Gildeskål Kommune PS-sak 20/15 møtedato 27.04.2015
Hamarøy Kommune PS-sak 24/15 møtedato 07.05.2015
Beiarn Kommune PS-sak 9/15 møtedato 10.02.2015
Steigen Kommune PS-sak 26/15 møtedato 05.05.2015
Saltdal Kommune PS-sak 53/15 møtedato 28.04.2015
Sørfold Kommune PS-sak 39/2015 møtedato 16.04.2015
Meløy Kommune PS-sak 15/15 møtedato 13.04.2015

Resultatmål:

Styrke felles næringsarbeid i Salten og å etablere strategiplaner for næringsområdene havbruk, mineral og kultur og naturbasert reiseliv.

Effektmål:

Bidra til økt verdiskaping i kommunene, og bidra til opprettelse av nye etableringer og arbeidsplasser.

Organisering av prosjektet:

Styringsgruppe:

Rådmannsutvalget i kommunene Hamarøy , Steigen, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy og Bodø v/ Rådmann i Meløy Hege Sørliie.

Prosjektleder: Mona Lindal

Arbeidsgruppe: Næringsnettverket i Salten:

Hilde Fredheim, næringssjef i Hamarøy
Gerd Bente Jakobsen, næringssjef i Sørfold kommune
Per Løken, næringssjef i Steigen kommune
Bjørnar Brændmo, næringssjef i Beiarn kommune
Heidi Thommesen, næringssjef i Bodø kommune
Stine Estensen, daglig leder i Meløy Utvikling
Elin-M Kvamme, daglig leder i Saltdal Utvikling
Jørn Solli, daglig leder i Sjøfossen Næringsutvikling
Kristian Amundsen, daglig leder i Fauna, Fauske

Gjennom byregionsprogrammet fase II skal følgende gjennomføres:

1. Styrking av samarbeidet mellom kommunene i næringsarbeidet med felles næringsutvikling på enkeltområder og enkeltprosjekter.
2. Utarbeidelse av strategiplan havbruk
3. Utarbeidelse av strategiplan mineral
4. Utarbeidelse av strategiplan natur-og kulturbasert reiseliv og primærnærings.

Saltenkommunene er rike på naturressurser. En økt nyttiggjørelse av disse ressursene vil skape lokale arbeidsplasser og dermed økt vekst i hele regionen. I et større samarbeid mellom by og omland vil regionen og kommunene utnytte og videreutvikle sine egne fortrinn. Bodø innehar både utviklingskompetanse og plankompetanse som omlandskommunene kan nyttiggjøre seg. Videre er Bodø viktig som transportknutepunkt og ikke minst som forsknings- og utviklingsinstitusjon gjennom Universitetet i Nordland. Omlandskommunene sitter på store naturressurser, en sterk lokalkunnskap og spisskompetanse på de næringer som er representert i kommunen.

Gjennom utvikling av næringsnettverket og samarbeid om utarbeidelse av strategier for viktige næringer i regionen vil vi kunne skape synergier som gir vekst på sikt.

Under utarbeidelse av forslag til strategiplan for mineralnæringen i Salten, er det etablert en faggruppe.

Faggruppen består av:

Ola Torstensen	Fylkesgeolog, Nordland fylkeskommune
Susanne Nævermo-Sand	Daglig leder Sintef Helgeland
Roar Hansen	Prosjektleder Fauna KF
Kjell Sture Hugaas	Elkem Salten
Ørjan Fjelde	plant manager Omya Hustadmarmor avd. Hammerfall
Harald Rundhaug	Seniorkonsulent Statskog
Rune Finsveen	Seniorrådgiver Kunnskapsparken Bodø

I Salten har omsetningen i mineralnæringen økt de siste 10 årene, og i 2016 var den på 151 mill. kr. Saltens andel av omsetningen i mineralnæringen i Nordland utgjorde ca. 14 %.

Verdiskapingen i Salten samme år er på ca. 92 mill. kr. Salten var det i 2016 direkte sysselsatt 75 personer i mineralnæringen, og tallet har vært jevnt de siste 9 årene. Dette utgjør 13 % av alle sysselsatte i mineralnæringen i Nordland. I tillegg er det et betydelig antall sysselsatte som mineralnæringen bidrar til i andre næringer, ved at mineralske råstoffer er en forutsetning for enhver industriell verdikjede. Ved å videreutvikle de gode synergiene og stimulere til etableringer, vil Nordland og Salten kunne ha et stort potensial til utvikling av ny virksomhet og produksjon for et voksende verdensmarked. Regionen har alle forutsetninger til dette, ved at den har de nødvendige naturressursene som skal til.

For å sikre bærekraftig vekst og verdiskaping, er det viktig å samarbeide på tvers av kommunegrensene når det gjelder planlegging av næringen og arealforvaltning.

I prosjektbeskrivelsen som kommunestyrene har vedtatt står det følgende om Strategiplan Mineralnæringen:

Regionen huser store og verdifulle mineralforekomster. Veien fra kartlegging av en forekomst til at utvinning starter er en krevende prosess som går over mange år. En strategiplan for mineral er et forsøk på å gjøre denne prosessen lettere med at det gjøres et ordentlig grunnarbeid. Fauske kommune har kommet langt i sitt arbeid innenfor mineralnæringen og det er et ønske om å kunne bygge videre på denne kunnskapen slik at de andre kommunene i Salten kan nyttiggjøre seg denne kunnskapen. Strategiplanen skal ha følgende målsetninger:

- Utarbeide oversikt over mineraler og puk/gravus ressurser i Salten.
- Utarbeide oversikt over nedlagte gruver og gruver som er i drift.
- Øke dialog mot etablerte bedrifter innenfor mineralvirksomheten.
- Øke dialog mot industribedrifter som bruke mineraler som råstoff (Elkem Salten, Yara i Glomfjord)
- Videreutvikle undervisnings- og forskningskompetanse hos Universitet, fagskole, videregående skoler og forskningsmiljøer innen gruve- og mineralfaget.
- Søke opp og legge til rette for bedrifter som ønsker kartlegging, undersøkelser og utvinning av mineraler. Også gravus- og pukindustrien.
- Dialog mot kommunene for avsetting av mineralressurser i forbindelse med rullering av arealplaner.
- Synergi mellom kraftbransjen og mineralbransjen

Vurdering:

Mineralnæringen er en viktig forutsetning for reindustrialiseringen av Norge og det grønne skiftet. Mineralnæringen vil være nøkkelen til utvikling av ethvert moderne, miljøvennlig samfunn. Tilgang på mineralske råvarer er en forutsetning for utvikling av fornybar energi og annen miljøvennlig teknologi. Vi ønsker økt produksjon av mineralske råstoffer, samtidig som vi ønsker at utslippene fra industriene reduseres så langt som mulig. Salten trenger store mengder byggeråstoff til å bygge infrastruktur. Det er viktig at uttak av byggeråstoff gjøres så nært utbyggingsområdene som mulig. Disse kortreiste byggeråstoffene gir best miljøgevinst og økonomi for utbyggingsprosjektene, i tillegg til det vil styrke lokalsamfunnene. Mineralnæringen er i vekst, og i endring. Kommunene bør også se sitt ansvar og mulighet det gir som tilrettelegger og planmyndighet slik at næringen skal kunne utnytte sitt potensial for grønn vekst og bærekraftig verdiskaping.

Konklusjon:

Strategiplanen er utarbeidet i samarbeid med aktører med tilknytning til mineralnæringen i Salten samt forsknings og utdanningsmiljøet. Planen har vært på høring hos næringsssjefene i

alle Saltenkommunene. Deres mandat har vært å forankre dette i sine kommuners næringsliv og kommunale etater. Disse har gitt innspill og forslag til endring og innspill, som er tatt til følge. Planen har også vært behandlet i Rådmannsutvalget og deres innspill er også tatt til følge.

Ut fra dette anbefaler rådmannen at kommunestyret slutter seg til Strategiplan for Mineralnæringen i Salten 2017-2027, og at de foreslåtte tiltak utredes og snarest settes i verk.